

<p><i>Vitaminy zastávají v lidském organismu roli katalyzátorů biochemických reakcí. Co je to katalyzátor?</i></p> <p>A) Látka, která urychluje chemické reakce a vystupuje z ní v nezměněném stavu.</p> <p>B) Látka, která urychluje chemické reakce a vystupuje ve změněném stavu.</p> <p>C) Látka, která inhibuje chemické reakce a vystupuje z ní ve změněném stavu.</p>	<p><i>Jak lze charakterizovat vitamin?</i></p> <p>A) Jedná se o makroergní látky nezbytné pro život, při jejich štěpení se uvolňuje velké množství energie.</p> <p>B) Jedná se o nízkomolekulární látky nezbytné pro život, zastávají funkci katalyzátorů biochemických reakcí.</p> <p>C) Jedná se o vysokomolekulární látky nezbytné pro život, zastávají funkci katalyzátorů biochemických reakcí.</p>
<p><i>K čemu slouží provitaminy?</i></p> <p>A) Jedná se o prekurzory vitaminu a v době potřeby jsou přeměňovány na aktivní formy vitaminů.</p> <p>B) Jedná se o produkty metabolismu vitaminů.</p> <p>C) Jedná se o aktivní formu právě přijatého vitaminu.</p>	<p><i>Které tvrzení je nesprávné?</i></p> <p>A) vitaminy představují zdroj energie B) vitaminy jsou složkou enzymu C) vitaminy mají oxido-redukční vlastnosti</p>
<p><i>U jakých vitaminů může nastat hypervitaminóza?</i></p> <p>A) u hydrofilních B) u hydrofobních C) u hydrofilních i hydrofobních</p>	<p><i>U jakých vitaminů může nastat hypovitaminóza?</i></p> <p>A) u hydrofilních B) u hydrofobních C) u hydrofilních i hydrofobních</p>
<p><i>Jaký z hydrofobních vitaminů je antioxidant?</i></p> <p>A) vitamin A (retinol) B) komplex vitaminů B C) vitamin C (kyselina askorbová)</p>	<p><i>Jaký z hydrofilních vitaminů je antioxidant?</i></p> <p>A) vitamin B3 (niacin) B) vitamin A (retinol) C) vitamin C (kyselina askorbová)</p>
<p><i>Který vitamin nepatří mezi vitaminy rozpustné v tucích?</i></p> <p>A) vitamin A B) vitamin C C) vitamin K</p>	<p><i>Které vitaminy patří mezi vitaminy rozpustné ve vodě?</i></p> <p>A) K, C, H B) D, B6, B12 C) B2, C, H</p>
<p><i>Které vitaminy jsou rozpustné v tucích?</i></p> <p>A) A, D, B B) E, D, K C) E, A, C</p>	<p><i>Mezi vitaminy rozpustné ve vodě nepatří:</i></p> <p>A) vitamin C B) vitamin B7 (H) C) vitamin K</p>

<p>Co znamená pojem avitaminóza?</p> <p>A) nadbytek vitaminů B) částečný nedostatek vitaminů C) úplný nedostatek vitaminů</p>	<p>Co znamená pojem hypovitaminóza?</p> <p>A) stav způsobený nedostatkem vitaminu B) stav způsobený nadbytkem vitaminu C) stav způsobený nedostatkem nebo nadbytkem vitaminu</p>
<p>Proč je možné se předávkovat vitaminy A, D, E, K?</p> <p>A) tělo si je částečně dokáže vyrobit samo B) jedná se o vitaminy rozpustné v tucích C) těmito vitaminy se nedá předávkovat</p>	<p>Které vitaminy si tělo dokáže částečně vytvořit samo?</p> <p>A) žádný B) vitamin D a K C) vitamin A, D, E, K</p>
<p>V jakém množství mají obecně vitaminy pozitivní vliv na náš organismus?</p> <p>A) v řádech µg - mg B) v řádech mg – g C) v řádech ng – g</p>	<p>Co je hlavním zdrojem vitaminů?</p> <p>A) bakterie B) potrava C) pyruvát</p>
<p>Jak se jinak nazývá vitamin C?</p> <p>A) kobalamin B) retinol C) kyselina askorbová</p>	<p>Jak se jinak nazývá vitamin A?</p> <p>A) tokoferol B) retinol C) kobalamin</p>
<p>Které vitaminy mají antioxidační účinky?</p> <p>A) vitamin A, D, C, B2 B) vitaminy A, E, B12, D C) vitaminy A, E, C, B3</p>	<p>Který antioxidační vitamin omezuje poškození svalů nebo snižuje unavenost po namáhavém cvičení?</p> <p>A) vitamin A B) vitamin C C) vitamin E</p>
<p>Který vitamín vzniká z provitaminu v kůži po ozáření UV?</p> <p>A) vitamin D B) vitamin E C) vitamin K</p>	<p>Který vitamín je derivátem cholesterolu?</p> <p>A) vitamin D B) vitamin A C) vitamin E</p>
<p>Který vitamín se podílí na metabolismu vápníku a fosforu?</p> <p>A) vitamin A B) vitamin D C) vitamin B12</p>	<p>Co je hlavním zdrojem vitaminu D v zimě?</p> <p>A) sluneční záření B) vejce, mléčné výrobky, rybí tuk C) listová zelenina, hovězí maso</p>

<p><i>Které vitaminy mají opačný účinek než vitamin K?</i></p> <p>A) vitaminy D a C B) vitaminy A a D C) vitaminy A a E</p>	<p><i>Při nedostatku, jakého vitamínu se objevuje zvýšená krvácivost?</i></p> <p>A) vitamin D B) vitamin A C) vitamin K</p>
<p><i>Která bakterie se podílí na syntéze vitamínu K v tlustém střevě?</i></p> <p>A) <i>Lactobacilus</i> B) <i>Yersinia pestis</i> C) <i>Escherichia coli</i></p>	<p><i>Podáváním, které vitamínu můžeme předcházet vzniku osteoporotické zlomeniny?</i></p> <p>A) vitamínu K B) vitamínu B2 C) vitamin C</p>
<p><i>Jaký proces se označuje termínem hemokoagulace?</i></p> <p>A) nekontrolovatelné krvácení B) srážení krve C) porucha krvetvorby</p>	<p><i>Které potraviny bychom měli přijímat, pokud trpíme poruchou srážlivosti krve?</i></p> <p>A) listová zelenina, rostlinné oleje B) mléčné výrobky, červené maso, játra C) citrusové plody, zelí, jahody</p>
<p><i>β-karoten je provitaminem vitamínu:</i></p> <p>A) vitamínu A (retinol) B) vitamínu B6 C) vitamínu E</p>	<p><i>Která potravina je zdrojem vitamínu H (B7)?</i></p> <p>A) citrusové plody B) mléčné výrobky C) ořechy, čočka</p>
<p><i>Nedostatkem, kterých vitamínů mohou trpět vegetariáni?</i></p> <p>A) vitamínů skupiny B B) vitamínů rozpustných v tucích C) vitamínů rozpustných ve vodě</p>	<p><i>Beri-beri způsobuje avitaminóza vitamínu:</i></p> <p>A) vitamin B1 (thyamin) B) vitamin B2 (riboflavin) C) vitamin B5 (kyselina pantothenová)</p>
<p><i>Avitaminóza, kterého vitamínu způsobuje kurděje?</i></p> <p>A) vitamin A (retinol) B) vitamin K C) vitamin C (kyselina askorbová)</p>	<p><i>Jaký vitamin je označován jako „vitamin radosti“, podporující a chránící nervovou soustavu před záněty?</i></p> <p>A) vitamin E B) vitamin B1 C) ani jeden z uvedených</p>
<p><i>Jaká nemoc blokuje přeměnu provitaminu vitamínu A na jeho aktivní formu?</i></p> <p>A) cirhóza jater B) diabetes C) hypertyreóza (hyperfunkce štítné žlázy)</p>	<p><i>Jaký vitamin se nachází v pivu?</i></p> <p>A) vitamin B1 (thyamin) B) vitamin B2 (riboflavin) C) vitamin B5 (kyselina pantothenová)</p>

<p>Vitamin E má antioxidační účinky. Vyberte nesprávné tvrzení:</p> <p>A) Antioxidant se nepodílí na snižování obsahu škodlivých látek.</p> <p>B) Antioxidant snižuje aktivitu kyslíkových radikálů.</p> <p>C) Vysoký příjem antioxidantů není prospěšný pro lidský organismus.</p>	<p><i>Kyselina pantotenová (vitamin B5) slouží jako koenzym. Vyberte správnou charakteristiku koenzymu:</i></p> <p>A) Jedná se o bílkovinnou část enzymu, která není pevně vázána na bílkovinnou část enzymu.</p> <p>B) Jedná se o nebílkovinnou část enzymu, která není pevně vázána na bílkovinnou část enzymu.</p> <p>C) Jedná se o nebílkovinnou část enzymu, která je pevně vázána na bílkovinnou část enzymu.</p>
<p><i>Vitamin B3 je klíčový pro syntézu RNA. Jaké báze se vyskytují v řetězcích RNA?</i></p> <p>A) A, T, C, G B) A, T, C, U C) A, U, C, G</p>	<p><i>Co je zdrojem vitamínu A?</i></p> <p>A) rostlinné oleje, obilné klíčky B) rybí tuk, kvasnice C) mrkev, brokolice, játra</p>
<p><i>Kteří živočichové nejsou schopni si syntetizovat kyselinu askorbovou?</i></p> <p>A) šimpanz učenlivý, pes domácí B) morče domácí, lev pustinný C) pstruh duhový, kapybara</p>	<p><i>Proč bychom neměli tepelně upravovat potraviny obsahující vitamíny?</i></p> <p>A) nedochází k aktivaci vitamínů B) dochází k oxidaci vitamínů C) dochází k denaturaci vitamínů</p>
<p><i>Čím můžeme zabránit oxidaci vitamínu C v potravinách?</i></p> <p>A) uchováváním potravin v ledničce B) tepelnou úpravou potravin C) dlouhodobým skladováním</p>	<p><i>Denní spotřeba vitamínu C je v rozmezí 60 – 100 mg. Co se stane s nadbytečným množstvím vitamínu C přijatého v potravě?</i></p> <p>A) je uložen do vakuol B) je vyloučen močí C) je vyloučen potem</p>
<p><i>Při tepelné úpravě potravin dochází k denaturaci vitamínů. O jaký proces se jedná?</i></p> <p>A) vratný B) nevratný C) aktivační</p>	<p><i>Která skupina vitamínů se označuje jako B-komplex?</i></p> <p>A) všechny látky označované jako vitamíny B (B1-B12)</p> <p>B) skupina vitamínů B (B1- B12) bez látek označovaných jako vitamin B4, B8, B10 a B11</p> <p>C) skupina vitamínů B bez vitamínu B12</p>

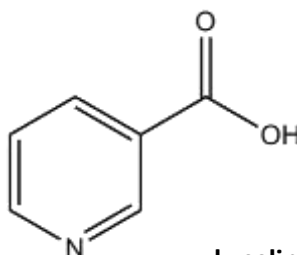
Který vitamin obsahuje porfyrinové jádro?

- A) vitamin H
- B) vitamin D
- C) vitamin B12**

Ve které potravíně či pochutině je obsažen vitamin C?

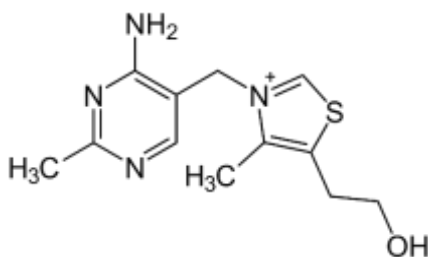
- A) růžičková kapusta**
- B) citronka
- C) slunečnicový olej

Pojmenujte následující sloučeninu (nakreslete vzorec protihráči na papír):

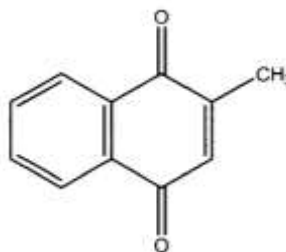
**kyselina pyridin-3-karboxylová
(kyselina nikotinová, vitamin B3)**

Od kterých heterocyklických sloučenin je odvozen thiamin (vitamin B1)? (ukážte vzorec protihráči)

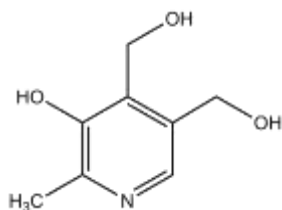
- A) pyrimidin, thiazol**
- B) pyridin, thiazol
- C) pyrimidin, thiazolidin

Od které heterocyklické sloučeniny je odvozen vitamin K? (ukážte vzorec protihráči)

- A) chinon**
- B) chinolin
- C) hydrochinon

Od které heterocyklické sloučeniny je odvozen vitamin B6? (ukážte vzorec protihráči)

- A) pyrimidin
- B) pyridin**
- C) pyridoxin

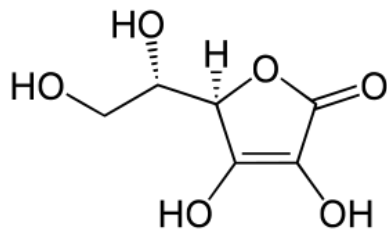
Vyberte správné tvrzení:

A) Vykouřením krabičky cigaret můžeme přijmout denní dávku kyseliny nikotinové.

B) Vitamin B3 je označením pro chemickou sloučeninu kyseliny nikotinovou.

C) Derivátem kyseliny nikotinové není nikotinamid.

Od které heterocyklické sloučeniny je odvozen vitamin C? (ukážte vzorec protihráči)

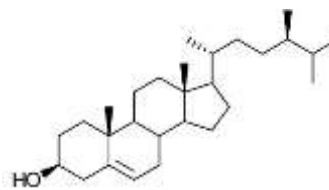
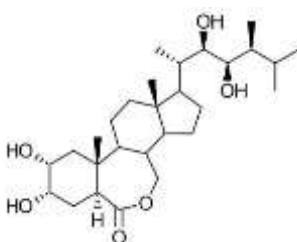
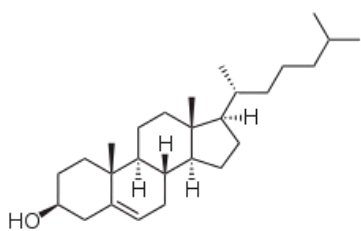

A) pyran   **B) furan**   C) oxiran

Kyselina listová je klíčová pro tvorbu červených krvinek. Kde dochází v lidském organismu k tvorbě červených krvinek?

- A) ledviny, slezina
 B) játra, brzlík
C) kostní dřeň, slezina

Určete, na kterém obrázku je vzorec cholesterolu. (vzorce ukažte protihráči)

A) cholesterol

B) brassinolid

C) campesterol

100 g černého rybízu obsahuje 150 mg vitaminu C. Jaké množství černého rybízu pokryje denní potřebu vitaminu C pro lidský organismus, jestliže doporučená denní dávka je 80 mg.

- A) 78 g
B) 53 g
 C) 34 g

Prakticky dokaž, zdali je vitamin C rozpustný ve vodě nebo v tucích. (ve vodě)

ŘEŠENÍ 1

**MODRÁ – VITAMIN A
 ZELENÁ – VITAMIN K
 ČERVENÁ – VITAMIN B1
 ORANŽOVÁ – VITAMIN C**

ŘEŠENÍ 2

**MODRÁ – VITAMIN D
 ZELENÁ – VITAMIN E
 ČERVENÁ – VITAMIN B3
 ORANŽOVÁ – VITAMIN B12**